

عنوان پروپوزال: "بررسی روند سرمایه اجتماعی در شهر تهران (براساس پژوهش های ده سال اخیر)"

تعریف مسئله:

امروزه در جریان توسعه یک کشور در کنار انواع سرمایه (اعم از طبیعی، انسانی و مادی) سرمایه اجتماعی هم به عنوان برون داد و هم درون داد توسعه به شمار می آید. این ایده که سرمایه اجتماعی اکسیر و درمان بخش همه دردهای جامعه است ایده مقبولی است. سرمایه اجتماعی جامعه را سالمتر، دارا تر و شاید با تدبیرتر و شکیباتر می سازد. شواهد زیادی وجود دارند که سرمایه اجتماعی می تواند روی نتایج توسعه چون رشد عدالت و کاهش فقر تاثیرگذار باشد. در کشورهای توسعه نیافته، فقدان سرمایه اجتماعی را حلقه مفقوده رشد و توسعه نام نهاده اند. طوری که حتی اقتصاد جدید، سرمایه اجتماعی را به کار می گیرد و به هنجارهایی که از بیرون نظام اقتصادی سرچشمه گرفته و بر رفتارهای اقتصادی تاثیر می گذارند، توجه جدی نشان می دهد. از این رو اقتصاددانان آن را به عنوان یکی از شاخص های مهم توسعه مطرح نموده اند

توجه به سرمایه اجتماعی مباحث توسعه را از مدل های صرف اقتصادی که معطوف به رشد اقتصادی و افزایش تولید ناخالص ملی هستند فراتر خواهد برد و آن را به مولفه هایی چون نظام شبکه ها و ساختارهای اجتماعی و نیز ارزش و هنجارهای حاکم بر این شبکه ها و ساختارها نزدیک خواهد کرد با توجه به مفهوم سرمایه اجتماعی، می توان توسعه را غنی سازی کنش های اجتماعی ناشی از افزایش تمایل به مشارکت و اعتماد اجتماعی دانست. در این صورت گذر به سوی توسعه از مسیر ایجاد نهادها، تمایلات ارزشی، باورها و هنجارها و ساختارهای مولد و مشوق سرمایه اجتماعی امکان پذیر خواهد بود.

علیرغم سابقه یکصد ساله در پرداختن به این مفهوم، ورود آن به عرصه پژوهشی در کشورمان به دو دهه نرسیده و شکاف بین فهم تئوریک و طرق اندازه گیری هم مزید بر علت شده است.

تاکنون حداقل ۵ سنجش در سطح شهر تهران صورت پذیرفته است که بررسی دقیق نتایج و تحلیل تطبیقی آنها میتواند در قالب یک طرح پژوهشی راهگشا باشد.

اهداف مورد انتظار مطالعه:

- گردآوری، طبقه بندی و تحلیل مطالعات و سنجش های انجام شده طی ده سال اخیر به منظور ارائه تحلیل و جمع بندی حاصله از مجموعه پژوهش هایی که انجام پذیرفته است.

پیامدهای مورد انتظار مطالعه:

- ارائه و توصیف ابزارها و طرق اندازه گیری در سنجش های که انجام پذیرفته است.
- دسترسی به مجموعه ای از فصل مشترک ابزارهای اندازه گیری سرمایه اجتماعی در دوره ده ساله.
- جمع بندی و تحلیل نتایج بر اساس سنجش های صورت پذیرفته در قالب:

ارائه تحلیلی روند سرمایه اجتماعی و مولفه های آن در شهر تهران
ارائه روند کاهش یا افزایش سرمایه اجتماعی و علل آن
تحلیل فرصت ها و تهدید های ناشی از وضعیت سرمایه اجتماعی در شهر تهران
ارائه راهکارهای ارتقاء سرمایه اجتماعی و مولفه های آن در شهر تهران

روش پیشنهادی پژوهش ::

روش مطالعه مروری و از طریق جمع آوری گزارش پنج مطالعه^۱ صورت پذیرفته ده سال اخیر و با روش تحلیل تطبیقی ابزار اندازه گیری و نتایج حاصله مورد بررسی قرار میگیرد.

زمان بندی مطالعه:

مدت مطالعه : ۶ ماه

سقف مبلغ پیشنهادی: ۱۵ میلیون تومان

(۱) پنج مطالعه مورد نظر شامل :

- سنجش اعتماد اجتماعی در ایران توسط دکتر غلامرضا غفاری (بخش مربوط به تهران)
- سنجش ملی سرمایه اجتماعی در ایران توسط دکتر میرطاهر موسوی و دیگران (بخش مربوط به تهران)
- سنجش ملی سرمایه اجتماعی در بین جوانان ایران توسط دکتر میرطاهر موسوی و دیگران (بخش مربوط به تهران)
- سنجش سرمایه اجتماعی مردم تهران توسط شادروان دکتر محمد عبداللهی و دکتر سوسن باستانی
- سنجش سرمایه اجتماعی در شهر تهران توسط دکتر میرطاهر موسوی ، دکتر ملیحه شیانی ، دکتر میثم موسایی